Оповідання

Місіс Вілларц Дж. Петерс не цікавилася Грецією і про Дельфи, по щирості, нічого певного не могла сказати.

Для неї центрами культури були Париж, Лондон і Рів'єра. Місіс Петерс подобалося жити в готелях. Та в номері обов'язково мали бути м'який килим, комфортабельне ліжко, багато різних освітлювальних приладів, у тому числі нічник, досхочу гарячої і холодної води, телефон біля ліжка, щоб замовити чай, десерт, мінеральну воду, коктейлі і побалакати з друзями.

У готелі в Дельфах нічого цього не було. Тут був чудовий краєвид з вікон, чисте ліжко і вибілена кімната — стілець, умивальник, комод. Кімнати з ваннами надавалися за домовленістю, а гарячої води часом не було.

Звичайно, приємно казати друзям, що побувала у Дельфах, — та попри всі намагання, вона не могла зацікавитися стародавньою Грецією. Античні скульптури здавалися їй такими недовершеними, їм бракувало голів, рук і ніг. Потай вона віддавала перевагу гарному мармуровому ангелу з крилами, встановленому на могилі ЇЇ покійного чоловіка містера Вілларда Петсрса.

Однак всі ці таємні думки вона ретельно приховувала, щоб Віллард не зневажав її.. Місіс Петерс сиділа у цій незатишній холодній кімнаті і терпіла пихату покоївку та гидкого водія на узбережжі заради Вілларда.

Віллард (ще недавно його звали "молодшим" — як він це ненавидів!) був вісімнадцятирічним сином місіс Петерс. І вона обожнювала його. Це в нього було дивне захоплення стародавнім мистецтвом. Це він, кволий, блідий, в окулярах, хворий на диспепсію, потягнув свою люблячу матір до Греції.

Вони відвідали Олімпію, яка здалася місіс Петерс сумним безладдям, їй сподобався Парфенои, та Афіни, на її думку, були містом без перспективи. Відвідини Корінфа і Мікен стали тортурами для неї і водія.

Дельфи, — сумно думала місіс Петерс, — останнє випробування. Зовсім нема чого робити, тільки йдеш дорогою та розглядаєш руїни. Віллард годинами простоював на колінах, розшифровуючи грецькі написи, і казав:

"Мамо, ти тільки вслухайся! Хіба це не прекрасно?". А потім щось зачитував, як на неї, безмежно нудне.

Того ранку Віллард пішов подивитися візантійські мозаїки. Місіс Петерс, відчуваючи, що візантійські мозаїки не зігріють її, як у буквальному, так і в переносному розумінні, вибачившись, відмовилася.

"Ясно, мамо! — мовив Віллард. — Ти хочеш побути насамоті, щоб просто посидіти в театрі або на стадіоні, спостерігаючи, що відбувається внизу і сприймати все це". "Так, любий!" — погодилася місіс Петерс.

"Я знав, що тут тобі сподобається", — радісно вигукнув Віллард і пішов.

Зітхнувши, місіс Петерс вирішила піднятися і поснідати.

Вона увійшла до майже порожньої їдальні. Крім неї, там були ще четверо. Мати й дочка, одягнені, як на неї, вкрай вульгарно, обговорювали мистецтво самовиразу в танці. Неподалік сидів товстий лисий джентльмен середнього віку, він приїхав учора ввечері.

Вона завела розмову з мужчиною, який лишився останнім в їдальні. Місіс Петерс була товариською жінкою, їй подобалося розмовляти з людьми. Манери гладкого Томпсона бентежили її (британська

стриманість — вона це так називала). Дочка і матір поводилися зверхньо і зарозуміло, хоча були в гарних стосунках в Віллардом.

Місіс Петерс вирішила, що новий знайомий — дуже приємна людина. Він розповів їй кілька цікавих деталей про гоеків, після чого вона почала їх сприймати як живих людей, а не як персонажів нудної історичної книги.

Місіс Петерс розказала новому знайомому все про Вілларда: який він розумний, як закоханий в мистецтво (культура — це його життя). З цим доброзичливим джентльменом було приємно розмовляти.

Його ім'я та професію місіс Петерс з'ясувати не встигла. Він нічого не розповів про себе, крім того, що подорожує і відпочиває від справ — яких? Загалом день минув швидше, ніж ,можна було сподіватися. Дочка, матір і Томпсон мовчали. Місіс Петерс та її новий приятель зустріли Томпсона, коли той виходив з музею. І він негайно повернув і пішов у протилежному напрямі. Новий приятель спохмурнів:

"Цікаво, що це за один?" Місіс Петерс назвала ного прізвище, більше ' нічого вона не знала.

"Томпсон, Томпсон, гадаю не зустрічався з ним раніше, і .все ж здається знайомим. Та не можу згадати, де я його бачив".

Вдень вона трохи покуняла в затінку. Місіс Петерс не скористалася порадою сина прочитати чудову книжку про грецьке мистецтво. Натомість вона взяла з собою детектив "Таємниця річки Лон". Чотири вбивства, три викрадення, велика строката зграя небезпечних злочинців. Уважно прочитавши книгу, місіс Петерс підбадьорилася і заспокоїлася.

О четвертій місіс Петерс повернулася до готелю, переконана, що Віллард уже прийшов. Вона була така далека від передчуття лиха, що

майже забула розкрити записку, яку, за словами господаря готелю, залишив для неї якийсь незнайомий. Неохоче розгорнула брудний папірець. Писав іноземець, але англійською мовою. "Леді!

Ми вручаємо це та інформуємо вас, що ваш син викрадений нами і перебуває в надійному місці. З ним нічого не трапиться, якщо виконаєте накази чесно. Ми вимагаємо за нього викуп у 10 тисяч англійських фунтів стерлінгів. Якщо розповісте про це хазяїну готелю або повідомите в поліцію чи ще комусь, ваш син загине. Міркуйте. Завтра дамо інструкції щодо грошей. Якщо не послухаєтесь, вуха благородного молодого джентльмена відріжемо і надішлемо вам. І післязавтра, якщо ви ще не виконаєте наших наказів, ваш син загине. Це — не даремна погроза. Хай Курія міркує, і головне — тримайте язик за зубами.

Деметріус Чорнобровий".

Не варто описувати стан бідної жінки. Абсурдна і по-дитячому висловлена вимога створювала жорстку атмосферу небезпеки. Віллард! її хлопчик, її улюбленець, її тендітний, серйозний Віллард! Що з ним буде? Вона негайно звернеться до поліції, підніме весь район.

Насилу підвівшись, вийшла з кімнати побачити хазяїна готелю. Він був єдиною людиною, яка говорила по-англійськи. "Вже пізно, — мовила вона. — Мій син ще не повернувся". Приємний чоловічок приязно посміхнувся. "Так, мосьє звільнив мулів — бажав пройти пішки. Він мав би бути зараз тут, але, безперечно, затримався в дорозі". — Хазяїн усміхнувся.

"Скажіть мені, — раптом спитала місіс Петерс, — є навколо погані люди чи ні?"

Погані люди — цього вислову англійською мовою чоловічок не знав. Місіс Петерс спростила його. Хазяїн впевнено відказав, що навколо

Дельф мешкають самі лише добрі, спокійні люди — всі вони прихильно ставляться до іноземців.

Вона тремтячими губами намагалася щось сказати. Але змусила себе промовчати. Зловісна погроза зв'язала її язик. Це може бути звичайнісінький обман. Але припустимо, що ні. В Америці в її подруги викрали дитину, і після того, як вона звернулася до поліції, дитину вбили. Таке справді траплялося.

Вона мало не збожеволіла. Що їй робити? Десять тисяч — для неї вони були нічим у порівнянні з безпекою Вілларда. Та як здобути таку суму? Вона мала при собі тільки акредитив на кілька сот фунтів стерлінгів.

Чи зрозуміють це бандити? Чи будуть вони розважливими? Чи зачекають? Прийшла покоївка, вона роздратовано її прогнала. Продзвонили на вечерю, і бідна жінка зійшла в щальню. їла механічно, нічого не помічаючи навколо. Їй здавалося, що їдальня порожня. Коли принесли фрукти, місіс Петерс побачила записку. Вона здригнулася, але почерк разюче відрізнявся від того, страшного — охайне, каліграфічне англійське письмо.

"В Д ельфі ви не в змозі звернутися до Оракула, але можете порадитися з містером Паркером Пайном".

До аркуша паперу було прикріплено фрагмент з реклами, а на ньому наклеєна фотографія з паспорта. Вона впізнала в ній свого лисого приятеля. Місіс Петерс прочитала друковані рядки двічі: "Ви щасливі? Якщо ні, зверніться до містера Паркера Пайна".

Щасливі? Щасливі? Чи був хтось коли-небудь таким нещасним, як вона? Записка була для неї порятунком.

Вона швидко надряпала відповідь на аркуші паперу, що випадково опинився в сумці.

"Будь ласка, допоможіть. Ви мене зустрінете на вулиці через десять хвилин". Поклала записку в конверт і попросила офіціанта передати його джентльмену, який сидів біля вікна. Через десять хвилин, закутана в шубу, бо ніч була холодною, місіс Петерс вийшла з готелю і повільно попрямувала до руїн. Містер Паркер Пайн чекав на неї.

"Це просто Божа милість, що ви тут, — мовила місіс Петерс задихаючись. —Та як ви дізналися про лихо, що трапилося зі мною? Саме це я хочу знати".

"Людська симпатія, моя дорога мадам, — мовив він ніжно. — Я зрозумів одразу: трапилось, але що саме? Чекаю вашої розповіді".

З неї це вирвалося, як потік. Він прочитав листа, що вона дала, при світлі кишенькового ліхтарика.

"Гм, — промимрив. — Знаменитий документ. Вельми важливий. Він має певні особливості".

Однак їй було не до обговорення дрібниць. Що робити .з Віллардом? її любий, ніжний Віллард!

Містер Паркер Пайн заспокоював. Він намалював привабливу картину життя бандитів у Греції. Вони будуть особливо обережними з полоненим, бо той — золота жила.

"Що мені робити?" — стогнала місіс Петерс.

"Зачекаймо до завтра, — відповів Паркер Пайн, — якщо ви не бажаєте піти просто в поліцію".

Жінка перервала його криками жаху. її дорогий Віллард негайно загине!

"Гадаєте, Віллард у безпеці?"

"Безперечно, — заспокоїв Паркер Пайн. — Проблематично, чи зможете ви врятувати його, не сплативши 10 тисяч фунтів стерлінгів".

"Все, що я хочу — мати сина поруч".

"Так, так, — мовив Паркер Пайн. — Між іншим, хто приніс листа?",

"Мужчина, якого хазяїн не знав. Незнайомий".

"Ага. Тут можливі варіанти. Треба пильнувати того, хто принесе листа завтра. Що ви скажете мешканцям готелю з приводу відсутності вашого сина?"

"Я не подумала".

"Ну, так, — міркував Паркер Пайн. — Гадаю, ви можете цілком природно тривожитися і турбуватися з приводу його відсутності. Можемо послати пошукову даргію".

"Ви думаєте, що злочинці не..." — Вона задихалася.

"Ні, ні. Поки не поширяться чутки про викрадення або викуп, вони не стануть злими. Нарешті, ви не повинні сприймати відсутність сина зовсім спокійно".

Вони повернули до готелю і майже зіткнулися зі ставною постаттю.

"Хто це був?" — різко спитав Пайн.

"Здається, містер Томпсон".

"О! — мовив Пайн, замислившись. — Томпсон, кажете? Томпсон — гм".

Місіс Петерс думала, лягаючи спати, що Пайн має рацію. Хоч би хто приніс листа, напевно він має контакти з бандитами. Вона втішилася й заснула значно раніше, ніж сподівалась. Одягаючись вранці, несподівано помітила — щось лежить на підлозі біля вікна. Вона підняла клаптик паперу, і серце затьохкало. Той самий брудний, дешевий конверт, ті ж ненависні літери.

"Доброго ранку, леді Ви обміркували? Ваш син почуває себе добре. Ніхто йому не шкодить, поки що. Але нам потрібні гроші. Мабуть, вам нелегко дістати цю. суму, але нас повідомили, що ви маєте діамантове намисто. Чудові діаманти. Нас це задовольнить. Слухайте, що ви повинні зробити. Ви, чи хтось інший, кого пошлете, візьме це намисто і принесе його на стадіон. Звідти йдіть вгору, до дерева біля великої скелі Застерігаємо, прийти має тільки одна людина. Тоді вашого сина обміняють на. намисто. Завтра о шостій ранку, відразу після сходу сонця. Якщо повідомите поліцію, застрелимо вашого сина, коли машина дістанеться до вокзалу. Це все, леді. Якщо не буде намиста завтра оранці, вуха сина надішлемо вам. Наступного дня він загине.

З привітом, леді. Деметріус".

Місіс Петерс швидко побігла до містера Пайна. Він уважно прочитав листа.

"Це правда, — спитав він, — про діамантове намисто?" "Так. Мій чоловік заплатив за нього сто тисяч доларів".

"Наші всезнаючі злодії", — промимрив містер Панн. "Що ви сказали?"

"Я просто брав до уваги деякі аспекти". "Клянуся, містере Пайн, у нас обмаль часу для тонкощів. Мені потрібно, щоб син повернувся".

"Ви керуєтеся емоціями, місіс Петерс. Вам подобається залякування і те, що з вас виманять 10 тисяч футі" стерлінгів? Вам подобається без опору відмовитися від діамантів ва користь банди хуліганів?" "Ну, звичайно, якщо ви так кажете..." Гнів боровся " ній з материнськими почуттями. "Як би я хотіла з ними порахуватися, з цими звірами! Як тільки мій хлопчик повернеться, містере Пайн, я напущу на них поліцію свієї округи. І якщо необхідно, найму броньовик, щоб довезти Вілларда до вокзалу!"

"Та-ак — мовив Паркер Пайн. — Розумієте, дорога мадам, боюся, вони підготуються до такого вашого ходу. Вони знають, що коли Віллард повернеться до вас, негайно піднімете по тривозі всю округу".

"Ну, а що ви порадите?"

Паркер Пайн усміхнувся.

"Я хочу спробувати власний план".

Він оглянув їдальню. Нікого не було, а двері з обох боків зачинені.

"Місіс Петерс, в Афінах— я знаю чоловіка, він ювелір. Виготовляє чудові штучні діаманти — першокласні". — Пайн перейшов на шепіт. — "Я зателефоную йому. Він може дістатися сюди сьогодні вдень, із собою принесе чудову колекцію стразів!"

"Що ви маєте на увазі?"

"Він вилучить справжні діаманти і замінить їх точними копіями, стразами".

"Слушна думка!" — Вона захоплено дивилася на Пайна.

"Тс! Не так гучно. Ви зробите дещо для мене?"

"Обов'язково".

"Простежте, щоб ніхто не підходив у межах чутності телефонної розмови".

Місіс Петерс кивнула.

Телефон був у кабінеті управляючого. Він чемно звільнив кімнату після того, як допоміг містеру Паркеру Пайну набрати номер. Виходячи з кімнати, зустрів місіс Петерс.

"Я просто чекаю містера Паркера Пайна, — сказала вона. — Ми йдемо на прогулянку".

"О, добре, мадам".

Містер Томпсон також був у залі. Він підійшов до них і почав розмову з управляючим. Чи здають в ареиду вілли в Дельфі? Ні? Але ж тут, над готелем, є якась.

"Вона належить грецькому джентльмену, мосьє. Він не здає її".

"І немає інших вілл?"

"Є одна" що належить американцю. Це по той бік селища. Вона зараз зачинена. І є вілла англійського джентльмена-художника, вона на краю стрімчака, виходить на Утса".

Місіс Петерс втрутилася в розмову. Від природи в неї був гучний голос. І вона навмисно зробила його ще гучнішим.

"Так, — мовила вона. — Я б з радістю мала тут віллу. Така природа! І нічого не спотворено. Я захоплена цим місцем, а ви, містер Томпсон? А, звичайно, вам тут повинно подобатись, якщо хочете зняти віллу. Ви тут уперше?"

Паркер Пайн вийшов з кабінету управляючого і схвально усміхнувся до неї. Містер Томпсон повільно спустився сходами і вийшов на дорогу, де приєднався до гордовитої дами і дочки, які, здавалося, добряче мерзли — ще б пак, з голими руками.

Все йшло добре. Ювелір приїхав перед обідом машиною, разом з іншими пасажирами. Місіс Петерс принесла намисто до його кімнати. Він схвалив діаманти.

"Мадам може не хвилюватися, я зможу це зробити. Від дістав інструменти з невеличкого портфеля і почав працювати. Об одинадцятій містер Пайн постукав до кімнати місіс Петерс. "Готово". Він дав їй невеличкий замшевий портфель. Вона заглянула в нього: "Мої діаманти!"

"Тихше. Намисто тут. Це — стрези, замість діамантів. Дуже добре, чи не так?"

"Просто чудово".

"Арістопулюс — тямущий хлопець".

"Гадаєте, вони не запідозрять?"

"Як їм запідозрити? Вони знають, що намисто у вас. Ви передали його. Як вони можуть запідозрити?"

"Ну, гадаю, — це чудово, — повторила місіс Петерс, даючи йому намисто. — Віднесіть його їм. Чи не забагато я вимагаю від вас?"

"Звичайно, я візьму його. Тільки дайте мен? листа з чіткими вказівками. Дякую. Тепер добраніч й тримайтеся. Ваш син буде завтра снідати з вами".

"О, якби це було так!"

"Не хвилюйтеся. Дозвольте мені зайнятися всім".

Місіс Петерс погано провела ніч. Під час сну її переслідували жахливі видіння. Озброєні бандити в броньовиках стріляли у Вілларда, а він збігав з гори в піжамі. Вона з радістю прокинулася. Нарешті почало світати. Місіс Петерс піднялася, одяглася і сіла чекати.

О сьомій ранку почувся стук у двері. В горлі було так сухо, що вона ледве могла говорити.

"Увійдіть", — сказала вона. Двері відчинились і зайшов містер Томпсон. Місіс Петерс здивовано глянула на нього, не в змозі вимовити й слова. В неї було зловісне передчуття лиха. І все ж він говорив природно й звичайно. Це був багатий на інтонації чемний голос. "Доброго ранку, місіс Петерс", — привітався він.

"Як ви смієте! Як?"

"Вибачте за мій несподіваний ранній візит, — мовив містер Томпсон, — але розумієте, я маю до вас справу".

Місіс Петерс подалась вперед, очі її звинувачували. "Значить, саме ви викрали мого сина! Це не бандити!"

"Звичайно, це не бандити. Дуже непереконливо зроблено. Нетворчо, м'яко кажучи".

"Де мій хлопчик?"

"Власне кажучи, за дверима".

"Віллард!"

Двері розчинилися і вона пригасла до серця блідого, неголеного Вілларда.

Містер Томпсон ласкаво дивився на них.

"Все одно, — мовила місіс Петерс, несподівано отямившись і повернувшись до нього. — Я вас притягну до відповідальності за це. Так, неодмінно".

"Ти все плутаєш, мамо, — мовив Віллард. — Цей джентльмен визволив мене".

"Де ти був?"

"У будинку на вершині гори. Приблизно миля звідси".

"І дозвольте мені, місіс Петерс, — мовив містер Томпсон, — повернути вашу власність".

Він дав їй маленький пакет, загорнутий в китайський папір.

"Вам не потрібно берегти вашу маленьку сумку з діамантами, — проказав містер

Томпсон, посміхаючись. — Справжні діаманти тут. У замшевій сумочці — стрази.

Як казав ваш Приятель, Арістопулюс — просто геній".

"Я не розумію жодного слова", — ледве вимовила місіс Петерс.

"Ну, погляньте на справу моїми очима, — сказав Томпсон. — Мою увагу привернуло певне прізвище. Я простежив за вами і вашим приятелем і підслухав, я визнаю це щиро, вашу вельми цікаву бесіду. Вона здалася мені настільки цікавою, що я увійшов у довір'я до управляючого. Він записав номер телефону, який набрав ваш "надійний друг", і влаштував так, щоб офіціант підслухав вашу розмову вранці в їдальні".

"Весь план спрацював дуже чітко. Ви стали жертвою кількох злодіїв-ювелірів. Вони знають усе про ваше діамантове намисто, стежили за вами тут, викрали сина і написали досить-таки смішного "бандитського" листа. Автор плану ввійшов до вас у довір'я. Після цього все було просто. Добрий джентльмен дає вам, сумку з підробленими діамантами, — і зникає разом з приятелем. Сьогодні вранці, коли б ваш син не з явився, ви б збожеволіли. Відсутність вашого приятеля змусила б вас повірити, що його також викрали. Роблю висновок, що вони змовилися, щоб хтось пішов завтра до вілли. Та особа знайшла б вашого сина, а коли ви зустрінетеся, злочинці будуть вже далеко".

"А зараз?"

"О, зараз вони благополучно сидять під замком. Я потурбувався про це".

"Злочинець, — мовила місіс Петерс із гнівом, згадуючи власну довірливість і балакучість, — пристойний, улесливий негідник".

"Не зовсім приємна людина", — погодився містер Томпсон.

"Не можу зрозуміти, як ви розплутали все це, — мовив Віллард захоплено. — Дуже винахідливо".

"Бачите, коли подорожуєш інкогніто і чуєш, як хтось користується твоїм ім'ям..."

Місіс Петерс глянула на нього.

"Хто ви?" — спитала вона різко.

"Я — Паркер Пайн", — пояснив джентльмен.